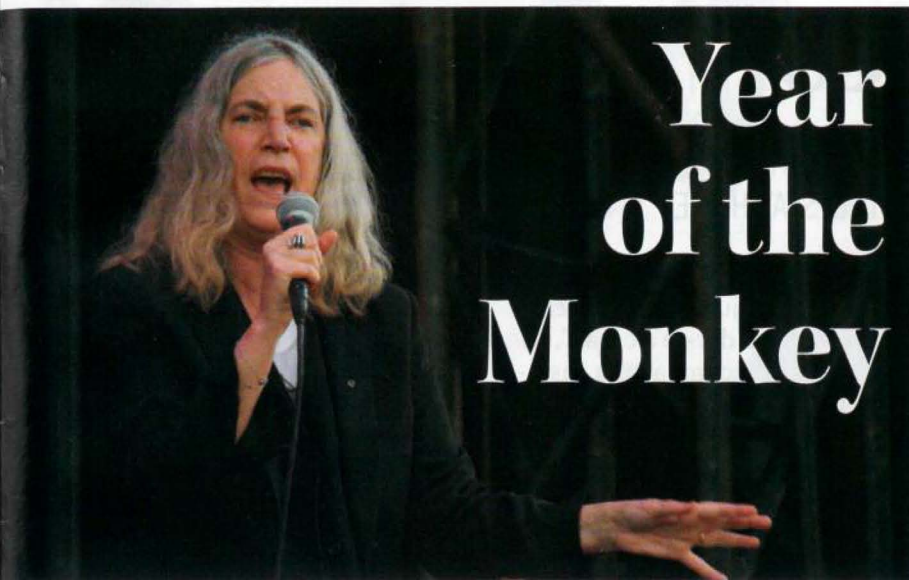

La tria

per ANDREU LONCÀ

S'ha acaba de publicar en català la segona traducció de l'escriptora nord-americana Patti Smith. La primera fou un volum de poesia traduïda per Laia Malo, intítulat *Auguris d'innocència* a La Breu Edicions. Aquest segon que els convido a llegir el signa Martí Sales i cal relacionar-lo amb els volums de memòries –*Just kids* i *M. Train*– que l'escriptora ha anat escrivint i publicant a la seua vellesa.

Reconec que sóc la persona menys coneixedora de l'obra musical de Patti Smith. Els seus lectors m'indiquen que Patti Smith és una vella rockera que sempre ha escrit. És com a escriptora que s'afirma en aquests llibres de memòries. La seua forma de veure el món és profundament empeltada per aquesta música i aquesta manera de ser fora del món acadèmic. Josep Pla n'havia dit "la vida del gos sense collar" però en Patti Smith la cosa és més complexa: el gust per les coses precises, per les atmosferes, per les revelacions, per l'humor, per la vida

sentida sense sentimentalisme la converteixen en una escriptora que s'inscriu en el romanticisme més profund i viscut. No deixaria de ser curiós una comparació entre l'obra memorialística del vell Josep Pla, el solitari de Llofriu, i l'obra memorialística de Patti Smith, la dona que canta els seus versos.

Vaig començar a llegir-la a partir del volum *M. Train* que a les clares és una manera d'escriure que culmina el somni dels surrealistes, de qui cita sobretot Antonin Artaud, que no era pas una lectura habitual dels cercles acadèmics, ni llavors ni ara: una vida superior que tingui en el somni, en la poesia una enorme força expressiva que canviï la pròpia vida i la pròpia escriptura.

Si volen, d'una manera viscuda i escrita Patti Smith ens indica, recordant Rimbaud, que la vida és en una altra banda: un cert esperit de *clochard*, una vida dels hotels de la costa oest de Nord-Amèrica, unes certes revelacions, l'escriptura com una forma de vida més alta, els amics. *A L'any del mico* segueix la indagació sobre el somni que s'agermana amb la sentida dels amics malalts Sandy i Sam Shepard, i un desconegut Ernest, com un esperit de banda de rock. Les fotografies fetes amb una Polaroid donen un sentit de realisme que sorprèn: mostra una geografia i un hiperlocalisme curiós.

Escriu: "Mai no es resol res. Resoldre és una il·lusió. Hi ha moments d'il·luminació espontània en què sembla que la ment s'emancipi, però és pura epifania."

Al meu entendre, Patti Smith pasta un estil d'escriure que et porta i t'enduu com una música cap al seu món subtil. L'elegia i les revelacions paradoxals hi són. En aquest sentit, la forma d'escriure és tan original que en una primera lectura –fora que en siguis una entusiasta– no n'acabes de gaudir la grandesa i la força poètica i política, més encara si la teua formació és acadèmica.